

pesem svoji dobri znanki Klari Raščan, ki je nas zapustila v cvetu mladosti. Kako je bila pokojnica priljubljena, pričajo številni venci in mnogo ljudi, ki so jo spremili na zadnji poti. Pogrebne obrede je opravil dolnjelen-

davski dekan g. Jerič ob asistenci štirih gg. duhovnikov. Naj ji bo lahka zemlja, vsem domačim in sorodnikom pa naše prav iskreno sožalje!

— —

Določitev cen letošnjemu vinskemu moštu.

Javna tajnost je, da določajo cene vsakoletnemu vinskemu moštu veletrgovci z vinom, restavraterji in gostilničarji, ne pa, kakor bi bilo pričakovati, vinogradniki-producenti sami. To dejstvo povzroča, da so vsakoletne cene vinskega mošta naravnost sramotne. Veletrgovci z vinom, restavraterji in gostilničarji, vsaj po veliki večini, nimajo niti najmanjšega pojma, koliko da stane producenta vina obdelovanje vinogradov. V raznih vinorodnih pokrajinah naše države je obdelovanje vinogradov različno. Tako glede stroškov in glede trpljenja pri delu. V Dalmaciji, v Banatu in še po drugod je obdelovanje vinogradov radi klimatičnih in terenskih razmer enostavnejše in torej ceneje, kakor je v Sloveniji. Vina, pridelana v raznih pokrajinah, so pa tudi kaj različne kakovosti. Vina, pridelana v Dalmaciji, v Banatu, v Južni Srbiji itd. se nikakor ne dajo istovetiti z vini, ki se pridelajo v svetovno znanih ljutomersko-oromoških vinogradih in v Slovenskih goricah; ne dajo se primerjati z vini, ki se jih pridelava v Halozah, na Bizeljskem, ali pa tudi na Dolenjskem.

Ne gre torej, da bi se cene letošnjemu vinskemu moštu, pridelanemu v Sloveniji, določile na podlagi cen, ki so jih določili veletrgovci z vinom v Dalmaciji in v Banatu in ki so po večini sami židovi — velekapitalisti Nemci, Madžari in Italijani.

Razni veletrgovci z vinom v Sloveniji trobijo sedaj pred trgatvijo po svojih agentih in mešetarih v svet, da letošnjega vinskega mošta ne bodo dražje plačevali kot po 2 do 3 Din za liter.

To baje radi tega, ker dobijo po isti ceni in še ceneje vinski mošt iz Banata. Dobro, naj pa ti veletrgovci z vinom naročijo vinski mošt in vino iz Banata in naj ne delajo nereelne trgovine, ki se, kakor je ugotovljeno, godi na način, da se kupi ceneje blago iz Banata ter se reže z vini boljše kakovosti in spravljaja v promet kot Ljutomerčan, Haložan in Bizeljsčan itd. To ni dovoljeno po zakonu o vinu z dne 9. 12. 1929. Vsaj v taki meri in v takem obsegu ne, kakor se to vrši. Tozadevna točka v zakonu o vinu se glasi: »Prepovedano je mešanico raznih vin označiti po predelu ali vrsti grozdja, ako v mešanici ni najmanj 50% vina iz tistega kraja, ali od tiste vrste grozdja, po kateri se ta mešanica imenuje.« Ugotovljeno je, da se v Slovenijo uvažava na vagone vina iz Banata, ki gre v promet pod drugimi imeni. En primer, kako da se vrši rezanje vin v nekaterih veletrgovinah z vini: Kupi se tri vagone cenenejšega vina iz Banata in en vagon iz bivše Štajerske, recimo Ljutomerčana. Rezultat tega je: štiri vagone Ljutomerčana! Na te in slične načine nastane z banaškim vinom krivična konkurenca kvalitetnim vinom v Sloveniji. V splošnem se imenuje tako ravnanje goljufija. Pošteni restavraterji in gostilničarji v Sloveniji bodo storili prav, da naročijo potrebne množine vin, ki jih rabijo, le pri domačih vinarskih zadrugah, ki so po svojih pravilih primorane kupovati le pridelke svojih članov vinogradnikov, ali pa naravnost pri producentih, če bodo hoteli zadovoljiti svoje goste z pristnimi domačimi vini.

Letos ne bo prirastlo v Sloveniji ve-

liko vina, bo pa to, kar bo, osobito v krajih, kjer ni bilo toče in kjer niso bili nalivi meseca avgusta preveliki, izborne kakovosti, da pridelalo se bo vino iste kakovosti, kakor se je pridelalo leta 1834, to je točno pred 100 leti, če se bo le količkaj počakalo s trgatvijo.

Vinogradniki-kmetje naj ne ponujajo letošnjega vinskega mošta za slepo ceno, ampak naj zahtevajo za vinski mošt najmanj za liter sledeče: od 16 do 17 stopinj sladkorja Din 3.50 do 4, od 17 do 19 stopinj Din 4.50 do 5, od 19 do 20 stopinj Din 5.50 do 6. Za sortirani vinski mošt in za vinski mošt z nad 20 stopinj sladkorja pa se naj zahteva najmanj 6 Din.

Te cene nikakor niso pretirane, ker krije z njimi producent komaj svoje obdelovalne stroške. O kakem čistem dobičku tudi pri teh cenah ni niti govora. Nikakor ne gre, da bi zaslužila le veletrgovina z vinom, nič pa vinogradnik, ki ima delo in brigo skozi vso leto.

Dolžnost merodajne državne oblasti je, da promet z vinom natančno kontrolira glede kakovosti vin. Tako izvedena natančna kontrola bo večinoma pripomogla, da se huda gospodarska kriza v vinorodnih krajih Slovenije vsaj nekoliko ublaži. Vinogradnik-producent v Sloveniji naj daje svoj pridelek po isti ceni, kakor vinogradnik v Banatu, ki ima več kot trikrat manj dela in več kot trikrat manjše stroške pri obdelovanju vinogradov ter pridelava mnogo manj vredne kakovosti? Tako to ne sme biti!

Vnebovpijoča krivica se godi in se bo godila vinogradnikom v Sloveniji, če se pomisli, da se vino v gostilnah in restavracijah toči po 14 do 18 Din in še dražje, kupoval pa bi se naj vinski mošt po 2 do 3 Din! To je krivica, ki mora živo zadeti kmeta-vinogradnika v Sloveniji. Vsled tega se merodajnim državnim oblastem, ki tako lepo in zelo strogo zaukazujejo termin trgatve,

Brazilijska v Južni Ameriki je komaj eno šestinko manjša kakor cela Evropa, a je še danes po pretežni večini neraziskana. Moram pa priznati, da je Brazilijska nepopisno lepa ter rodovitna pokrajina. V južnoameriškem paradizu, kar se tiče rodovitnosti, so tako razmnožene strupene kače, kakor najbrž nikjer drugje na svetu. Očividci pripovedujejo, da je po nekaterih brazilijskih krajih kač liki peska ob morski obali. Na tisoče in tisoče ljudi pomrje v Brazilijski letno vsled kačjega pika, ali pa morajo prenašati bolečine, o kakoršnih mi Evropejci niti pojma nimamo. Dolgo je trpelo, predno so odkrili, kako si pomagati proti kačjemu piku. Še le kačjemu vrtu v Butantanu je uspelo, da je znašel po dolgotrajnih poskusih cepivo, ki je danes sigurno protizdravilo proti kačjemu piku.

Posestniki ali farmerji iz notrajnosti Brazilijske pošiljajo v posebnih zabojih v omenjeni zavod strupene kače. Kot plačilo za pošiljatev prejmejo cepivo proti kačjemu piku.

Po kačjem vrtu lazi povsem prosto na tisoče in tisoče strupene golazni. Čuvarji vrta oblečejo usnjato obleko in vzamejo v roke zakrivljene palice. V tej napravi se podajo nad kače. S palico pritisne golazen k tlom, s palcem in kazalcem jo prime trdno za vrat.

Pomagač pomoli razjarjeni kači pred glavo beli robec. Kača kavsne po robcu in v trenutku, ko odpre žrelo za pik, jo stisne oni, ki jo drži, še močnejše za vrat. Pomagač podrži pod strupena dva zoba posodico, v katero kane strup. Na ta način od raznih kač dobljeni strup je debelo tekoč sok rumenkaste barve; od drugih kač je zopet brez barve ali pa mlečnato bel.

Posušeni kačji strup ubrizgavajo po stotinkah miligramov: konjem, ovcom in govedu. Živali dobi vsak dan več v kri kačjega strupa. Na ta način se spremeni kri konja, ovce ali goveje živine v protistrup proti kačjemu piku. Popolnoma proti kačjemu strupu zavarovane in neobčutne živali zakoljejo, jim vzamejo kri in ta je sigurno učinkujoče sredstvo proti kačjim pikom.

Vsak bolj kulturni Brazilijsanec nosi pri sebi steklenico s kačjim protistrupom in majhno brizgalno.

Kačerejni zavod v Butantanu je za brazilijske prebivalce neprecenljivega pomena.

Treba še povdariti, da usmrti kačji strup vsako živo bitje in tudi kačo. Za usmrtitev najbolj strupene brazilijske kače klopotače je treba toliko kačjega strupa, da bi lahko z njim smrtno zastrupili 10 drugih kač, ali 25 krav, ali 60 konj, 600 kunčkov ali 300 golobov.

Gibson prvič zapečaten. Šele tedaj, ko bo umrl zadnji član rodbine Gibson, bo ostala grobnica za zmiražaprti in ključ bodo vrgli po določbi oporoke v reko Jordan. Omenjena Angležinja je napravila na prvi pogled čudno oporoko radi tega, ker je ob času njene smrti cvetelo izropanje grobnic. Po ljudskem pripovedovanju bi naj živel v grobnici krastača, katero nakrmijo vsako leto enkrat.

— —

Dober govornik

izgovori na uro 6000 do 7000 besed.

— —

Najbolj divje živali

postanejo na morju krotkejšje.